

Aika Tiistai 18.10.2016 klo 17.15 – 18.24

Paikka Seurakuntakeskus, Yläsali, Savilahdenkatu 20

Läsnä Juha Palm, tuomiorovasti, puheenjohtaja  
Marjukka Tikka, varapuheenjohtaja  
Juhani Haimilahti, jäsen  
Juha Hasanen, jäsen  
Heikki Huttunen, jäsen  
Urpo Karjalainen, jäsen, poissa, myös varajäsenellä este  
Timo Leskinen, jäsen, poissa, varajäsenenä Eila Leppänen  
Pauli Nieminen, jäsen  
Eija Peura, jäsen  
Vuokko Pietarila, jäsen, poissa, varajäsenenä Unto Marttinen  
Liisa Pulliainen, jäsen  
Keijo Siitari, jäsen  
Kirsi Töyrynen, jäsen

*Läsnäolo- ja puheoikeudella*

Seija Kuikka, kirkkovaltuuston puheenjohtaja, poissa  
Eeva-Riitta Hahtola, kirkkovaltuuston varapuheenjohtaja

*Viranhaltijat*

Markku Salmi, hallintojohtaja  
Tiina Snicker, talouspäällikkö  
Krista Eskelinen, tiedottaja  
Riitta Niemi, hallinnon sihteeri

Poissa Urpo Karjalainen, jäsen, myös varajäsenellä este  
Timo Leskinen, jäsen, varajäsenenä Eila Leppänen  
Vuokko Pietarila, jäsen, varajäsenenä Unto Marttinen  
Seija Kuikka, kirkkovaltuuston puheenjohtaja

Puheenjohtaja Juha Palm Marjukka Tikka § 176

Sihteeri Markku Salmi

Pöytäkirjanpitäjä Riitta Niemi

**165 §**

**Kokouksen avaus**

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

**166 §**

**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Kirkkolain 7 luvun 4 §:n mukaan seurakunnan toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla. Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoneuvostoon kuuluu puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi 11 jäsentä, joten päätösvaltaisuuden tarviin heistä vähintään seitsemän henkilön läsnäolo.

Kirkkojärjestyksen 9 luvun 1 §:n mukaan *”Kirkkoneuvosto päättää kokoontumisensa ajan ja paikan. Kirkkoneuvosto kokoontuu myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai vähintään neljäsosa jäsenistä sitä kirjallisesti pyytää ilmoittamansa asian käsittelemistä varten.*

*Kokouksen kutsuu koolle puheenjohtaja kirkkoneuvoston päättämällä tavalla. Samalla on kokouksesta ilmoitettava myös kirkkovaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle.”*

Kirkkoneuvosto on kokouksessaan 10.2.2015 päättänyt, että kokouskutsut toimitetaan postin kuljetettavaksi viisi päivää ennen kokousta (postitettu 13.10.2016).

**Päätös:**

**Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.**

**167 §**

**Pöytäkirjan tarkastajat**

Kirkkoneuvoston ohjesäännön 2 luvun 8 §:n mukaan *”Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksen valitsemaa tarkastajaa tai, jos kokous niin päättää, kirkkoneuvosto kokouksessaan.”*

**Päätös:**

**Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Juhani Haimilahti ja Heikki Huttunen.**

**168 §**

**Työjärjestys**

**Päätös:**

**Kokouksen työjärjestykseksi hyväksyttiin osanottajille lähetetty esityslista sillä muutoksella, että § 175 käsiteltiin heti työjärjestyksen jälkeen.**

**169 §**

**Kirkkovaltuuston 6.9.2016 päätösten täytäntöönpano**

Kirkkolain 10 luvun 6 §:ssä säädetään kirkkovaltuuston päätösten laillisuusvalvon-  
nasta seuraavaa:

“Jos kirkkoneuvosto katsoo, että kirkkovaltuuston päätös on tehty virheellisessä jär-  
jestyksessä tai menee valtuuston toimivaltaa ulommaksi taikka muutoin on lainvas-  
tainen, kirkkoneuvoston tulee jättää päätös täytäntöön panematta ja syyn tähän il-  
moittaen viipymättä saattaa asia valtuuston uudelleen käsiteltäväksi.”

Kirkkovaltuuston 6.9.2016 kokouksessa oli esillä seuraavat muutoksenhakukelpoiset  
asiat:

Kotalahden vesiosuuskunnan laina-ajan jatkaminen

Tuloveroprosentti vuodelle 2017

Määräalan myyminen / Niina Siltamaa

**Ehdotus, tuomiorovasti:**

**Kirkkoneuvosto**

**1) toteaa, että kirkkovaltuuston kokouksessa 6.9.2016 päätökset syntyivät lail-  
lisessa järjestyksessä; ja**

**2) päättää, että päätökset pannaan täytäntöön ottaen huomioon kirkkolain 25  
luvun 1 §:n säännökset täytäntöönpanosta.**

**Päätös:**

**Esityksen mukainen.**

**170 §**

**Investoinnit vuoden 2017 talousarviossa ja investointisuunnitelma vuosille  
2018-2019**

Vuoden 2017 talousarvioraamin mukainen vuosikate on 1.226.000 euroa. Rahoituk-  
sen näkökulmasta vuoden 2017 investointitason tulisi olla samalla tasolla, kuitenkin  
enintään alle 1.3 meur, jolloin rahavarat eivät vähenisi, koska vuosikatteen osalta on  
huomioitava myös lainojen lyhennykset, jotka ovat noin 210.000 euroa. Kirkkoval-  
tuuston hyväksymässä seurakunnan strategiassa investointitaso on määritelty siten,  
että investoinnit rahoitetaan tulo-rahoituksella. Strategian mukainen vuosikatetavoite  
on ilman satunnaisia eritä 1,5 meur, jonka pitää kattaa sekä investoinnit että lainojen  
lyhennykset.

Esitystä vuoden 2017 talousarvion investointiosaksi on valmisteltu siten, että inves-  
tointien kokonaissumma ei ylittäisi talousarvioraamin mukaista tasoa. Talousar-  
vioraamin osalta tähän ei ole päästy, joten talousarviovuoden, kuten myös vuodelle  
2018 suunnitellut investoinnit, ylittävät lainanlyhennysten kanssa strategiassa määri-  
tellyn vuosikatetavoitteen yli 40.000 eurolla. Talousarviovuodelle esitetään kuitenkin  
vain sellaiset investoinnit, jotka sille kolmivuotisen investointisuunnitelman kokonai-  
suuden, hankkeiden tasaisen jakautumisen ja seurakuntatyön käytössä olevien ra-  
kennusten kunnon ja käytettävyyden varmistamisen kannalta on välttämätöntä sijoit-  
taa.

Investointien priorisointi ja jaksottaminen tarkoittaa muun muassa sitä, että vuosille 2017-2019 esitetään kaksi pitkään tiedossa ollutta, mutta muiden investointien alta jo muutaman kerran eteenpäin siirrettyä isohkoa iv- ja rakennusautomaatiojärjestelmien uusimishanketta (Rantakylän ja Lähemäen seurakuntatalot). Lisäksi talousarvioon esitetään muun muassa Pitäjänkirjon vuonna 2012 uusitun peltikaton maalausta ja seurakuntakeskuksen ulkoseinien korjausta ja huoltomaalausta. Muita tavallista isompia hankkeita suunnitelmakaudella ovat tuomiokirkon urkujen korjaus ja Hauki-vuoren kirkon katon korjaus. Uutena investointina talousarviovuodelle on kirjattu tuomiokirkkoseurakunnan osuus Asunto Oy Satokaitueen julkisivuremontista, joka on 75.000 euroa. Yhtiön muodostavassa kerrostalossa sijaitsee Laajalammen seurakuntakotihuoneisto. Vuodelle 2017 esitetään myös Himalansaaren kyläkirkon ulkomaa-lausta ja tornin korjausta. Osa tornin puuosista on pahoin lahonnut, mikä paljastui kuluvan vuoden katon korjauksen yhteydessä. Hankkeeseen, kuten myös parhaillaan toteutettavaan kyläkirkon vesikaton korjaukseen on haettu avustusta, josta ei ole vielä saatu päätöstä.

Seuraavassa on esitelty liitteestä 1/170 § ilmenevät vuosien 2017-2019 investointisuunnitelman kohteet ja tarvittaessa tarkemmat perustelut.

#### **Tuomiokirkko**

Urkujen korjauksen suunnittelu vuonna 2017. Kustannusarvio 10.000 euroa.

Urkujen korjaus vuonna 2018. Kustannusarvio 300.000 euroa.

#### **Pitäjänkirkko**

Kirkon vesikaton korjaus toteutettiin vuonna 2012. Katon maalaus on ajoitettu vuodelle 2017. Kustannusarvio 250.000 euroa.

Kellotapulin ruostekorjaus ja maalaus vuonna 2018. Kustannusarvio 100.000 euroa. Hankkeeseen haetaan kirkkohallituksen avustusta.

#### **As Oy Savilahdenkatu 18**

Rahoitusvastikkeet vuosille 2017-2019, 98.000 euroa/vuosi.

#### **Rantakylän seurakuntatalo**

Seurakuntatalon ilmanvaihtokone on elinkaarensa päässä, uusiminen ja lämmön talteenotto sekä automaation uusiminen salin iv-koneelle vuonna 2017. Kustannusarvio 250.000 euroa.

#### **Mikkelin seurakuntakeskus**

Julkisivun korjaukset ja huoltomaalaus vuonna 2017. Kustannusarvio 400.000 euroa.

Ristimäkisalalin AV-laitteet ovat vanhentuneet eivätkä vastaa salin omien ja ulkopuolisten käyttäjien vaatimuksia kokous- ja esityskäytössä. Esitetään toteutettavaksi vuonna 2018. Kustannusarvio 35.000 euroa.

Sisätilojen huoltomaalaus sekä aula- ja porraslaatoitusten korjaus vuonna 2019. Kustannusarvio 120.000 euroa.

### **Laajalammen seurakuntakoti**

Tuomiokirkkoseurakunta omistaa seurakuntakotina toimivan huoneiston hallintaan oikeuttavat taloyhtiön osakkeet. Yhtiö toteuttaa julkisivuremontin vuonna 2017. Tuomiokirkkoseurakunnan osuus on 75.000 euroa. Uutena investointeihin tuleva osuus korjauksesta on aiheuttanut joidenkin aiemmin ensi vuodelle suunniteltujen hankkeiden siirtämisen seuraaville vuosille.

### **Lähemäen seurakuntatalo**

Ilmanvaihtokoneiden ja IV-automaation uusiminen. Esitetään vuodelle 2018. Kustannusarvio 300.000 euroa.

### **Haukivuoren kirkko**

Syksyllä 2013 tehdyssä katselmuksessa on todettu sekä katteen että ruodelaudoituksen olevan huonossa kunnossa ja osin laskeutunut. Aiemmin varsinkin myrskysateella vuotaneet jiirit korjattiin vuonna 2013. Se ei kuitenkaan ole riittävä toimenpide pidemmällä aikavälillä. Investointisuunnitelmassa esitetään katon korjausta vuodelle 2018, kustannusarvio 300.000 euroa. Korjauksen suunnittelu esitetään vuodelle 2017, varaus 20.000 euroa.

### **Himalansaaren kyläkirkko**

Vesikaton korjaus toteutettiin kuluvana vuonna. Ulkomaalaus ja tornissa todettujen vaurioiden korjaus vuonna 2017 Kustannusarvio 130.000 euroa. Tornin korjausta ei toteutettu kuluvan vuoden katon korjauksen yhteydessä, joten sen osuus hyvitetään kattourakasta.

### **Suomenniemen kirkko**

Suomenniemen kirkon lämmitysratkaisussa päädyttiin kuluvana vuonna toteutetussa hankesuunnittelussa ilmalämpöpumppuihin nykyisen sähkölämmityksen rinnalle. Museovirasto antoi suunnitelmista puoltavan lausunnon, ja kirkkohallitus vahvisti suunnitelmat vasta elokuussa. Hanke on herättänyt suurta kiinnostusta kirkkohallituksessa ja Museovirastossa, koska sitä pidetään mielenkiintoisena avauksena kirkkojen lämmitysratkaisujen innovoinnissa ja kehittämisessä. Hanketta esiteltiin syyskuussa kirkon ympäristöpäivillä Mikkelissä. Kirkkoneuvosto ja -valtuusto käsittelivät suunnitelmia kesäkuussa. Kirkkoneuvostossa esitetyn toiveen mukaisesti ilmalämpöpumppujärjestelmä päädyttiin laajentamaan myös sakastiin, eikä pelkästään vaihtamaan sakastin sähköpattereita tehokkaampiin, joka sekin on tarkoitus toteuttaa. Suunnitelmien vahvistamisaikataulusta ja järjestelmän laajennuksesta sakastiin johtuen, sekä Museoviraston edellyttämästä ulko- ja sisäyksiköiden välisen putkituksen johtamisesta kirkkosaliin maan alla (käytännössä sokkelin alitse tai läpi alapohjan kautta), seurasi sekä kustannusten että ennen kaikkea aikataulun osalta tilanne, jossa järjestelmään liittyviä urakoita kilpailutuksineen ja toteutuksineen ei olisi saatu valmiiksi ennen vuoden loppua. Hankkeesta saadun budjetääriseen tarjouksen perusteella investointiin on varattava alkuvuodesta 2017 toteuttavaan kilpailutukseen ja toteutukseen riittävä määräraha, joksi esitetään 80.000 euroa.

Vesikaton maalaus vuonna 2018. Kustannusarvio 150.000 euroa.

Kirkkosalin maalaus vuonna 2019. Kustannusarvio 150.000 euroa.

### **Kirkkojen kameravalvonta**

Tuomiokirkkoseurakunnassa on toteutettu vuosina 2014 ja 2016 Pitäjänkirkon ja tuomiokirkon kameravalvontajärjestelmät. Anttolan, Haukivuoren, Ristiinan ja Suomenniemen kameravalvontajärjestelmät esitetään toteutettavaksi vuonna 2018. Suomenniemen kirkossa on aiemmin asennettu valvontajärjestelmä, mutta sen päivittäminen tulee toteutettavaksi tässä yhteydessä. Kustannusarvio 100.000 euroa.

### **Harjun kappeli**

Harjun kappeli on saneerattu 1996-1997. Jo usean vuoden ajan katselmuksissa on todettu korjaustarpeita kappelin julkisivun, kellotornin, vesikaton ja kappelisalin lattian pinnan osalta. Näistä vesikaton korjaus ja maalaus esitetään vuodelle 2019. Kustannusarvio 150.000 euroa.

### **Hautustoimi**

Uusien jäteastioiden hankkimisen toinen vaihe. Kustannusarvio 20.000 euroa.

Mahdollinen kaivinkoneen hankinta. Nykyisen koneen käyttöikä on tullut täyteen. Varaus 140.000 euroa vuodelle 2019.

Harjun hautausmaan toimisto- ja sosiaalisten tilojen suunnittelu toteutettiin vuonna 2014 osana kokonaisuutta, johon sisältyivät toimisto- ja sosiaalisten tilojen lisäksi vuonna 2014 hankkeen ensimmäisenä vaiheena toteutettu varikko- ja korjaamotilojen rakentaminen. Toisen vaiheen eli toimisto- ja sosiaalisten tilojen hankesuunnitteluun ja toteutussuunnitelmien tarkentamiseen esitetään 15.000 euroa vuodelle 2019.

### **Yhteenveto:**

Vuoden 2017 talousarvion investointiosaan esitetään liitteen 1/170 § mukaisesti yhteensä 1.333.000 euroa, vuodelle 2018 esitetään tässä vaiheessa 1.383.000 euroa, ja vuodelle 2019 tällä hetkellä tiedossa oleviin hankkeisiin 673.000 euroa.

### **Ehdotus, hallintojohtaja:**

**Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy vuoden 2017 talousarvion investointiosaan liitteen 1/170 § mukaiset investoinnit sekä investointisuunnitelman vuosille 2018-2019.**

### **Päätös:**

**Esityksen mukainen.**

### **Toimenpiteet**

**Esitys kirkkovaltuustolle**

### **171 §**

#### **Hautausmaakatselmuksen pöytäkirja**

Juhani Haimilahti, Tapani Korhonen ja Kirsi Töyrynen ovat kirkkoneuvoston niminä suorittaneet hautausmaakatselmuksen 14.9.2016. Katselmuksen kohteena olivat erityisesti Anttolan ja Ristiinan hautausmaat.

Katselmuksesta laadittu pöytäkirja on liitteenä 1/171 §.

**Ehdotus, hallintojohtaja:**

**Kirkkoneuvosto keskustelee katselmuksessa esille nousseista näkökohdista ja niiden edellyttämistä toimenpiteistä sekä merkitsee pöytäkirjan tietoonsa saatetuksi.**

**Päätös:**

**Merkittiin tiedoksi.**

**Toimenpiteet**

**Katselmuksen pöytäkirja tiedoksi toimenpiteitä varten ylipuutarhuri Jaana Nyström**

**172 §**

**Hautausstoimen hinnasto**

**Valmistelija: ylipuutarhuri Jaana Nyström**

Kirkkolain ja kirkkohallituksen ohjeistuksen mukaan seurakuntien tulee kattaa 20 – 25 % hautausstoimen kuluista asiakkailta kerättävillä hautapaikka- ja hautauspalvelumaksuilla. Viime vuonna Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnassa päästiin 18 prosenttiin, tämän vuoden tavoiteltu taso on 21 %, tällä hetkellä ollaan 19 prosentissa.

Arkkuhaudan hinnassa asiakas maksaa hautausmaan yleishoidosta, ei pelkästä hautapaikasta. Hintoja on vuosittain nostettu maltillisin prosenttikorotuksin, mutta tämän vuoden arkkuhautapaikan hintaa nostettiin 50 eurolla 170 euroon. Arkkuhautahintojen reippaampaa korotusta tulee jatkaa, jotta tulokertymä kattaisi vähintään tuon tavoitellun tason ja tekisi tuhkahautauksesta edullisemmän tai ainakin yhtä edullisen verrattuna arkkuhautaukseen, samalla tukien sen lisääntymistä. Verrattaessa esimerkiksi Jyväskylän, Kouvolan ja Kuopion seurakuntien hautapaikka- ja hautauspalvelumaksuihin, hintamme ovat alhaisia. Hautapaikka kahdella arkkusijalla paikkakuntalaiselle maksaa Kuopiossa 300 €, Kouvolassa 650 €, Jyväskylässä 404 € ja Mikkelissä 170 €. Haudan avaus, peitto ja peruskunnostusmaksu Kuopiossa on 425 €, Jyväskylässä 294 €, Kouvolassa 395 € ja Mikkelissä 270 €. Urakoitsijan kaivama ja peittäminen hautausmaalla maksaa seurakunnalle tällä hetkellä noin 330 €.

Tuomiokirkkoseurakunta maksaa tuhkausavustusta 195 €/tuhkaus. Tuhkausavustusta on budjetoitu tälle vuodelle yhteensä 36.000 €, siitä on lokakuun 12. päivään mennessä kulunut 80 %. Tuhkahautauksessa hautapaikka- ja palveluhinnat pystytään pitämään kohtuullisella tasolla vähäisemmän maankäytön ja työmäärän vuoksi, mutta itse tuhkaaminen ja vainajan kuljettaminen maksavat asiakkaalle satoja euroja. Jyväskylässä tuhkaus maksaa 266 € ja kuljetus hautausmaaston autolla maksaa 355 €. Tuhkausavustus esitetään vielä säilytettäväksi, mutta vuoden tai kahden kuluttua siitä voitaisiin luopua. Tuhkahautauksien määrä on Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnassa lisääntynyt vuosittain muutamalla prosentilla. Vuonna 2014 tuhkahautauksia oli kaikista hautauksista 27,6 % ja 2015 31 %. Tällä hetkellä kuluvan vuoden prosentti on 30,5.

Vuoden 2017 hinnastoesitys on esityslistan liitteenä. Liite 1/172 §.

Hinnastossa on aikaisemmasta poiketen sirottelu- ja muistolehtopaikalla edullisempi hinta verrattuna sukuhautapaikkaan. Sukuhautapaikalla, johon seurakunta on asentanut aluspalkit muistomerkkejä varten, hinta on suuremmista perustamiskustannuksista johtuen korkeampi kuin ilman palkkeja olevalla sukuhauta-alueella. Lisäksi esitetään, että lapsen hautaa ei luovuteta muun kunnan jäsenelle, koska Harjun hautausmaalla sijaitseva alue on kooltaan pienehkö, sen toivotaan riittävän oman kunnan tarpeisiin. Koska kirkkohallituksen esittämä tavoite kulujen kattamisesta ei vielä lähellekään täyty, on vuoden 2017 hinnastoon päädytty esittämään korotuksia seuraavalla tavalla.

#### Hautapaikkamaksut

*Uusi arkkuhautapaikka, 2 sijaa, 25 vuotta*

230 € (2016 170 €), hallintaoikeuden pidennys 9,2 €/v

*Lapsen hauta, 1 sija, 25 vuotta*

80 € (2016 60 €), hallintaoikeuden pidennys 3,2 €/v

*Sirottelu, muistolehto*

30 € (uusi maksu)

*Urnasukuhauta*

49 € (2016 47 €), hallintaoikeuden pidennys 1,96 €/v

*Urnasukuhauta palkilla*

70 € (uusi maksu), hallintaoikeuden pidennys 2,80 €/v

#### Hautauspalvelumaksut

*Vainajan säilytys, haudan avaus, peitto ja peruskunnostus:*

Arkkuhauta 320 € (270 €)

Lapsen hauta 160 € (110 €)

Urnahauta 41 € (40 €)

Alle 100 cm leveän muistomerkin irrotus ja  
asennus

60 € (50 €)

Reunakivien irrotus

80 € (uusi maksu)

Hautakannen havutus

32 € (30 €)

Hautakannen ja sisäreunojen havutus

52 € (50 €)

Muistomerkin oikaisu

52 € (50 €)

Tuntihintaveloitus

41 € (40,10 €)

Kappelin tai kirkon vuokra kirkkoon

kuulumattomille

160 € (150 €)

Ennallaan säilyvät urnahautojen ja veteraanilehdon kivien hinnat. Veteraanille ja tämän puolisolle hautapaikka on ollut ja on edelleen maksuton.

#### **Ehdotus, hallintojohtaja:**

##### **Kirkkoneuvosto**

**1) vahvistaa liitteessä 1/172 § esitetyt hautaukseen liittyvät työtehtävistä ja tilojen käytöstä perittävät korvaukset 1.1.2017 alkaen noudatettaviksi; sekä**

**2) esittää kirkkovaltuustolle, että se vahvistaa Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnalle 1.1.2017 alkaen noudatettavaksi liitteen nro 1/172 § hinnaston mukaiset hautapaikkamaksut.**



**Päätös:**

- 1) Esityksen mukainen.
- 2) Esityksen mukainen.

**Toimenpiteet**

**Esitys kirkkovaltuustolle (kohta 2)**

**173 §**

**Hautainhoitorahaston hinnasto 2017**

**Valmistelija: ylipuutarhuri Jaana Nyström**

Hoitohintoihin esitetään noin neljän prosentin korotusta vuodelle 2017. Kukkien hintaan ei esitetä korotusta.

Edellisten vuosien tapaan vertailua on tehty muiden seurakuntien, esimerkiksi Jyväskylän ja Kuopion haudanhoitohintoihin. Seurakunnilla on eri asioita sisältäviä hoitoja, ja vertailua käytetään vain suuntaa antava apuna hintojen määrittelyssä.

Ensi kertaa hoitomuotona ollut ekologinen kukaton hoito on ollut menneenä kesänä yhdeksällä haudalla. Hoito sopii asiakkaalle, joka haluaa, että hauta ja muistomerkin ympäristö pidetään siistinä, mutta haudalle ei istuteta kukkia. Asiakas voi halutesaan tuoda leikkokukkia. Ihan kaikilla hoidon maksaneilla tuo kukattomuus ei ole onnistunut, mutta ensi kaudella heillä on sitten mahdollisuus tehdä hoitotavan valinta uudelleen. Hoitoa tarjotaan edelleen vain yhdeksi vuodeksi.

Ehdotus hinnastoksi on liitteenä. Liite 1/173 §.

**Ehdotus, hallintojohtaja:**

**Kirkkoneuvosto vahvistaa hautainhoitorahaston hoitohinnastoksi vuodelle 2017 liitteen 1/173 § mukaisen hinnaston.**

**Päätös:**

**Esityksen mukainen.**

**Toimenpiteet:**

**Tiedoksi ylipuutarhuri, kirkkoherranvirasto, taloustoimisto, mikkeliläiset hautaustoimistot**

**174 §**

**Henkilöstön koulutussuunnitelma vuodelle 2017**

Liitteenä 1/174 § on ehdotus henkilöstön koulutussuunnitelmaksi talousarviovuodelle 2017. Suunnitelmat on valmisteltu työaloittain ja yksiköittäin kirkkoneuvoston vahvistaman henkilöstökoulutusprosessin ja siihen liittyvien linjausten mukaisesti. Kirkkoneuvosto käsittelee ja hyväksyy koulutussuunnitelman sekä esittää kirkkovaltuustolle, että talousarvioon varataan sen edellyttämät määrärahat.

Laki taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä (1136/2013) sisältää säännökset ammatillista osaamista edistävästä koulutuksesta ja ammatillisen osaamisen kehittämiseksi laadittavasta koulutussuunnitelmasta. Suunnitelman laatiminen on edellytyksenä taloudellisen kannusteen, ns. koulutuskorvauksen saamiselle. Kirkon henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämissopimus perustuu kyseiseen lakiin. Vähintään 20 työntekijän seurakunnan on laadittava koulutussuunnitelma työntekijöiden ammatillisen osaamisen ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Suunnitelma voidaan laatia myös pienemmissä seurakunnissa.

Työntekijöiden ammatillista osaamista voidaan kehittää monilla eri tavoilla. Kehittämissopimuksessa ammatillisen osaamisen kehittämisellä tarkoitetaan työntekijöille tarjottavaa suunnitelmallista koulutusta, joka on tarpeen työntekijöiden ammatillisen osaamisen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi vastaamaan työn ja työtehtävien asettamia vaatimuksia ja ennakoitavissa olevia muuttuvia osaamistarpeita. Tällainen koulutus voi olla erilaista lisä- ja täydennyskoulutusta, joka voi olla lyhytkestoista, esim. seminaareja, konferensseja, neuvottelupäiviä tai pitkäkestoista esim. erikoistumiskoulutusta. Koulutus voi tähdätä myös lakisääteisten vaatimusten täyttämiseen. Se voi olla ulkopuolisen järjestämää tai seurakunnan sisäistä koulutusta. Sitä voidaan järjestää myös verkkokoulutuksena. Koulutuksena ei kuitenkaan pidetä tavanomaista perehdytystä ja työhön opastusta.

Koulutussuunnitelman lähtökohtana ovat työnantajan tuotanto- ja palvelutoiminnan tarpeet ja työntekijöiden pitkän aikavälin työllistymismahdollisuudet työnantajan palveluksessa. Koulutussuunnitelman tulee sisältää:

1. arvion koko henkilöstön ammatillisesta osaamisesta
2. arvion ammatillisen osaamisen vaatimuksissa tapahtuvista muutoksista ja näiden syistä
3. arvioon perustuvan suunnitelman henkilöstöryhmittäin tai muutoin tarkoituksenmukaisella tavalla ryhmiteltynä.

Lisäksi koulutussuunnitelmassa on käsiteltävä:

4. yleiset periaatteet, joilla pyritään ylläpitämään työkyvyttömyysuhan alaisten ja ikääntyneiden työntekijöiden työkykyä: tässä tarkoituksessa ikääntyneille ja työkyvyttömyysuhan alaisille voidaan räätälöidä heille soveltuvaa koulutusta, joka helpottaa työntekijän siirtymistä toisiin tehtäviin työnantajan palveluksessa.
5. työttömyysuhan alaisten työntekijöiden työmarkkinakelpoisuutta.

Koulutussuunnitelman tulee niin ikään sisältää kirjaus siitä, miten suunnitelmaa on tarkoitus toteuttaa ja sen toteuttamista seurata.

Koulutussuunnitelmassa tulee ottaa huomioon koko henkilöstö tarkoituksenmukaisella tavalla ryhmiteltynä. Tämä tarkoittaa ryhmittelyä henkilöstöryhmittäin tai pienempiin ryhmiin jaottelua silloin, kun se olisi tarkoituksenmukaista. Suunnitelmassa otetaan huomioon myös määräaikaisten ja osa-aikaisten, joita ei voi asettaa muihin työntekijöihin nähden huonompaan asemaan vain palvelussuhteen kestoajan tai työajan pituuden suhteen, ellei toimintaa voida perustella asiallisilla syillä. Suunnitelmassa huomioon ottaminen ei tarkoita, että työnantajan on tarjottava koulutusta kaikille työntekijöille joka vuosi, vaan että koulutuspäätös tehdään kaikkia työntekijöitä koskevan arvion pohjalta.

Yhteistyötoimikunta käsitteli kehittämissuunnitelmaa kokouksessaan 10.10.2017. Toimikunta kiinnitti huomiota kolmeen esitettyyn koulutukseen, joista yhtä se esittää jätettäväksi pois suunnitelmasta, ja kahden osalta lisäselvityksen pyytämistä asianomaiselta työalajohtajalta (musiikkityö). Liitteenä oleva koulutussuunnitelma ei sisällä toimikunnan pois jätettäväksi esittämää koulutusta. Kahden muun edellä mainitun koulutuksen osalta on saatu pyydetty lisäselvitykset, joiden perusteella esitettyihin koulutuksiin ei ole tehty muutoksia.

Liitteen 1/174 § mukaan hyväksyttäväksi esitettävien koulutusten ja kehittämistoimien kokonaissumma on 57.540 euroa (76.910 euroa vuonna 2016). Kustannusten alenema johtuu koulutuksen osalta vahvistetuista linjauksista, joiden mukaan esimiehillä on käytettävissä korkeintaan kuusi koulutuspäivää alaistaan työntekijää kohti vuodessa. Tämä ei kuitenkaan koske ns. pitkiä, useammalle vuodelle sijoittuvia koulutuskokonaisuuksia, vaikka ne sulkevatkin toteuttamisaikanaan pois muut koulutukset työalojen neuvottelupäiviä lukuun ottamatta.

**Käsittely:**

**Keijo Siitari todettiin esteelliseksi tämän asian käsittelyn osalta Hallintolain 28 §:n kohdan 1 nojalla. Esteellinen poistui asian käsittelyn ajaksi.**

**Ehdotus, hallintojohtaja:**

**Kirkkoneuvosto**

- 1) hyväksyy henkilöstön koulutussuunnitelman vuodelle 2017 liitteen 1/174 § mukaisesti; ja**
- 2) esittää kirkkovaltuustolle talousarvioehdotuksen yhteydessä, että se hyväksyisi vuoden 2017 talousarvioon henkilöstön ammatillista kehittämistä varten asianomaisille kustannuspaikoille kohdennettuina yhteensä 57.540 euron määrähärahat.**

**Päätös:**

- 1) Esityksen mukainen.**
- 2) Esityksen mukainen.**

**Toimenpiteet**

**Tiedoksi henkilöstölle ja henkilöstösihteerille Jenni Paajaselle**

**175 §**

**Hanna Räinen osittainen hoitovapaa**

**Valmistelija: tuomiorovastin sihteeri Eija Lehtonen**

Tiedotuksen toimistosihteerille Hanna Räinen anoo osittaista hoitovapaa ajalle 1.2.2017-31.1.2018 siten, että viranhoidon osuus on 83 % ja virkavapaan osuus 17 % täydestä työajasta. Päivittäinen työaika on siten kuusi tuntia ja viikoittainen työaika 30 tuntia. Perusteena osittaiselle hoitovapaalle Räinen ilmoittaa alle kouluikäisen lapsen hoidon.

Oikeudesta osittaiseen hoitovapaaseen säädetään työsopimuslain 4 luvun 4 §:ssä, jonka mukaan: "Työntekijä, joka on ollut saman työnantajan työssä yhteensä vähin-

tään kuusi kuukautta viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana, voi saada lapsensa tai muun hänen taloudessaan vakituisesti asuvan lapsen hoitamiseksi osittaista hoitovapaata siihen saakka, kun perusopetuksessa olevan lapsen toinen lukuvuosi päättyy. --- Lapsen molemmat vanhemmat tai huoltajat saavat olla osittaisella hoitovapaalla saman kalenterijakson aikana, mutta eivät yhtäaikaisesti. Työntekijän on tehtävä työnantajalle esitys osittaisesta hoitovapaasta viimeistään kaksi kuukautta ennen vapaan alkamista.

Työnantaja ja työntekijä sopivat osittaisesta hoitovapaasta ja sen yksityiskohtaisista järjestelyistä haluamallaan tavalla. Työnantaja voi kieltäytyä sopimasta vapaasta tai antamasta sitä vain, jos vapaasta aiheutuu työpaikan tuotanto- tai palvelutoiminnalle vakavaa haittaa, jota ei voida välttää kohtuullisilla työn järjestelyillä. Työnantajan on esitettävä työntekijälle selvitys kieltäytymisensä perusteena olevista seikoista.

Jos työntekijällä on oikeus osittaiseen hoitovapaaseen, mutta sen yksityiskohtaisista järjestelyistä ei voida sopia, on hänelle annettava osittaista hoitovapaata yksi jakso kalenterivuodessa. Vapaan pituus ja sen ajankohta määräytyvät työntekijän esityksen mukaan. Osittainen hoitovapaa annetaan tällöin lyhentämällä vuorokautinen työaika kuudeksi tunniksi. Lyhennetyt työajan tulee olla yhdenjaksoinen lepotaukoja lukuun ottamatta. Jos työaika on järjestetty keskimääräiseksi, se tulee lyhentää keskimäärin 30 tunniksi viikossa.”

Tiedottaja Krista Eskelinen puoltaa anomusta.

**Ehdotus, tuomiorovasti:**

**Kirkkoneuvosto myöntää Hanna Ränälle virkavapaata osittaista hoitovapaata (17 %, työaika 30 tuntia/viikko) varten ajalle 1.2.2017-31.1.2018.**

**Päätös:**

**Esityksen mukainen.**

**Toimenpiteet**

**Ote Hanna Ränälle, tiedoksi tiedottaja Krista Eskelinen, palkanlaskenta/Tiina Aalto, henkilöstösihteri Jenni Paajanen**

**176 §**

**Juha Palmin ja Osmo Luukkosen virkamatka Unkariin**

**Valmistelija: tuomiorovastin sihteri Eija Lehtonen**

Tuomiorovasti Juha Palm ja aluekappalainen Osmo Luukkonen anovat ulkomaan virkamatkaa Unkariin Köszegein ystävyysseurakuntaan kirkkoherra Csaba Baranyayn kutsusta. Ystävyysseurakuntamatka on vuoden 2016 käyttötalous- ja toimintasuunnitelmassa ja sen ajankohta on 25.-28.11.2016.

Voimassa olevan matkustussäännön mukaisesti ulkomaanpäivärahan määrästä on oltava toimielimen tai siihen valtuutetun viranhaltijan kirjallinen päätös.

**Käsittely:**

Juha Palm todettiin esteelliseksi tämän asian käsittelyn osalta Hallintolain 28 §:n kohdan 1 nojalla. Esteellinen poistui asian käsittelyn ajaksi. Puheenjohtajana tämän asian käsittelyn ajan toimi varapuheenjohtaja Marjukka Tikka.

**Ehdotus, kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja:**

Kirkkoneuvosto hyväksyy tuomiorovasti Juha Palmin ja aluekappalainen Osmo Luukkosen virkamatkan Unkarin Köszegeiin ajalla 25.-28.11.2016. Palmille ja Luukkoselle maksetaan KirVESTESin mukainen Unkarin ulkomaan päiväraha 56,00 €.

**Päätös:**

Esityksen mukainen.

**Toimenpiteet**

Ote Juha Palmille ja Osmo Luukkoselle, tiedoksi palkanlaskenta/Tiina Aalto, henkilöstösihteeri Jenni Paajanen

**177 §**

**Ylipuutarhuri Jaana Nyströmin anomus**

Ylipuutarhuri Jaana Nyström on toimittanut kirkkoneuvostolle seuraavan anomuksen:

*IBSA, International Blind Sport Association, järjestää Puolan Olsztynissa näkövammaisammunnan MM-kisat 7.-13.11.2016. Suomen Vammaisurheilu ja liikunta VAA ry on nimennyt minut Suomen edustajaksi joukkueen huoltaja- ja avustajatehtäviin. Matkalla ja ammunnan aikana toimin puolisoni Timo Nyströmin henkilökohtaisena avustajana. Viimeksi osallistuimme MM-kisoihin vuonna 2008 Slovakian Popradissa. Tuolloin kolmiasentoisessa kilpailussa sijoitus oli neljäs.*

*Pyydän, että kirkkoneuvosto ystävällisesti huomioi tehtäväni Suomen edustajana ja myöntää minulle palkallisen vapaan viikolle 45.*

Anomuksen liitteenä on VAA ry:n nimeämistodistus, joka on myös esityslistan liitteenä. Liite 1/177 §.

Jaana Nyström on toimittanut myös seuraavaa listausta avustettavansa menestyksestä:

2007 EM makuuasento, kulta

2008 MM kolmiasentoinen kisa, neljäs

2011 EM makuuasento ja pysty, kultaa molemmissa, kolmiasentoinen kisa hopea

PM kisoja, viimeisin 2014 makuuasento ja pysty, kultaa molemmissa

CUP-kisoja eri maissa Euroopassa, voittoja ja huonompia sijoituksia

SM-kisoissa Timo Nyström on ollut hallitseva mestari usean vuoden ajan ja on edelleen

Näkövammaisammunnassa aseena on ilmakivääri, jonka kiikaritähtäin lukee taululle asetettua led-infrapunavaloa. Taulun keskipisteeseen asetettu valo antaa ampujan kuulokkeisiin korkeimman äänen, johon pyritään osumaan. Avustaja huolehtii ampu-

jan välineistä ja ampumasuoritukseen liittyvistä toimista, jotka näkevä ampuja hoitaisi itse. Asetta kohdistettaessa avustaja ilmoittaa kosketusmerkein ampujalle osumien etäisyyden täysosumasta sekä ammuttilanteessa tuloksen ja osumien suunnan. Puhuminen on kielletty, koska se voi häiritä äänen kuuntelua eikä kuulokkeiden vuoksi onnistukaan. Avustajan osuus siis vaikuttaa myös lopulliseen tulokseen ja yhteistyön on oltava saumatonta.

Mikkelin seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto teki vuonna 2008 vastaavassa tilanteessa linjauksen, jonka mukaan ”seurakunnan vakinainen viranhaltija tai toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oleva työntekijä voi osallistua työajallaan urheilijana tai vammaisurheilijan välttämättömänä avustajana olympiakisoihin tai sellaisiin MM-tason kisoihin, joihin edustajat valitaan urheilujärjestöjen virallisilla karsinta- ja/tai valintamenettelyillä. Harkinta tehdään kuitenkin aina tapauskohtaisesti”.

Mikäli Jaana Nyströmin anomukseen suhtaudutaan tälläkin kertaa myönteisesti, on tarkoituksenmukaista ja työntekijöiden tasapuolisen kohtelun kannalta perusteltua tehdä samalla vastaavanlainen linjaus kuin seurakuntayhtymässä tehtiin. Myönnettävän palkallisen vapaan pituus olisi enintään niin monta päivää kuin urheilusuoritukset välittömästi sitä edeltävien harjoituspäivien kisapaikalla edellyttävät. Samalla katsottaisiin, että vammaisurheilijan suorituksessaan tarvitsema avustaja on verrattavissa urheilijaan.

Sen lisäksi, että urheilija/avustaja edustaa Suomea, hän on luonnollisesti myös häntä tukevan työpaikkansa edustaja eri yhteyksissä. Jaana ja Timo Nyströmin tapauksessa avustajan mahdollisella tukemisella anotulla tavalla voitaneen katsoa olevan merkitystä myös vammaisurheilun ja siten vammaisten tasa-arvoisen kohtelun kannalta.

Kirkon yleisen virka- ja työehtosopimuksen 88 § mukaan ”työnantaja voi harkinnan perusteella maksaa viranhaltijalle/työntekijälle palkkaa osittain tai kokonaan yhteensä enintään 30 kalenteripäivältä vuodessa sellaisen virka-/työvapaan ajalta, joka muutoin olisi tämän sopimuksen mukaan palkaton”.

#### **Ehdotus, hallintojohtaja:**

**1) Kirkkoneuvosto myöntää ylipuutarhuri Jaana Nyströmille palkallista virkavapaata Timo Nyströmin avustajana näkövammaisten ammunnan MM-kisoihin Puolassa osallistumista varten ajalle 7.-13.11.2016.**

**2) Kirkkoneuvosto tekee linjauksen, jonka mukaan seurakunnan vakinainen viranhaltija tai toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa oleva työntekijä voi osallistua työajallaan urheilijana tai vammaisurheilijan välttämättömänä avustajana olympiakisoihin tai sellaisiin MM-tason kisoihin, joihin edustajat valitaan urheilujärjestöjen virallisilla karsinta- ja/tai valintamenettelyillä. Harkinta tehdään kuitenkin aina tapauskohtaisesti.**

#### **Päätös:**

**1) Esityksen mukainen.**

**2) Esityksen mukainen.**

## 178 §

### Matkakorvausten maksatusanomukset

Voimassa olevan matkustussäännön mukaan matkalasku on lähetettävä hyväksyttäväksi kahden kuukauden kuluessa matkan päättymisestä. Määräys perustuu Kirkon yleiseen virka- ja työehtosopimukseen. Kirkkoneuvosto voi kuitenkin perustellusta hakemuksesta myöntää luvan korvausten maksamiseen, jos laskua ei ole esitetty määräajassa. Matkustussäännön mukaan hyväksyttävän perustelun on oltava työntekijästä riippumaton pakottava syy.

Matkustussäännön hyväksymisen jälkeen määräajasta on informoitu henkilöstöä. Ensimmäisen kerran matkalaskun tullessa myöhässä työntekijää on muistutettu aikarajasta sekä kerrottu, että jatkossa myöhässä tulevat tulee anoa kirkkoneuvoston kautta maksettaviksi.

Seurakuntamestari Antero Frilander on jättänyt palkanlaskentaan matkalaskun omalla autolla suoritetuista virkamatkoista ajalta 1.-30.6.2016. Lasku on tullut tarkistukseen 30.8.2016. Kirkon yleisen virka- ja työehtosopimuksen 130 §:n ja seurakunnan matkustussäännön mukainen viimeinen laskun palautuspäivä olisi ollut 1.8.2016.

Antero Frilander ilmoittaa anomuksessaan määräajan ylittymisen johtuneen siitä, että hänen vuosiloma-aikaansa oli jatkettu hänen tietämättään siten, että matkalaskun tekeminen olisi sijoittunut vuosiloma-aikaan.

Rovasti Heikki Karasti on jättänyt palkanlaskentaan matkalaskun omalla autolla suoritetuista virkamatkoista ajalta 2.-19.6.2016 ja leiripäivärahoista ajalta 5.-12.6.2016. Laskut ovat tulleet tarkistukseen 14.9.2016. Kirkon yleisen virka- ja työehtosopimuksen 130 §:n ja seurakunnan matkustussäännön mukaiset viimeiset laskun palautuspäivät olisivat olleet 1.8. ja 4.8.2016.

Heikki Karasti ilmoittaa anomuksessaan tehneensä laskut lomalle lähtiessään konfirmaatiokäyntien jälkeen ajallaan. Tehdessään syyskuussa erääntyviä matkalaskuja 17.7. lähtien hän on huomannut, että kesäkuun matkalaskut eivät ole lähteneet tarkastukseen ja maksatukseen, vaan ovat hävinneet matkalaskuohjelmasta todennäköisesti siksi, että laskujen tallentaminen oli jäänyt tekemättä ohjelmasta poistuttua.

Antero Frilanderin ja Heikki Karastin esittämien selvitysten perusteella voitaneen todeta, että kummankaan kohdalla kyseessä ei ole ollut tahallisuudesta johtuva viivästys, joten matkakorvaukset voitaneen maksaa anomusten mukaisesti.

### **Ehdotus, hallintojohtaja:**

**Kirkkoneuvosto antaa luvan seurakuntamestari Antero Frilanderin ja rovasti Heikki Karastin anomien matkakorvaukset maksamiseen.**

### **Päätös:**

**Esityksen mukainen.**

### **Toimenpiteet**

**Ote asianosaisille viranhaltijoille, tiedoksi palkanlaskenta**

## 179 § Ilmoitusasiat

### Raila Leino-Ehrnroothin sivutoimilupa

Tuomiokapituli on myöntänyt pastori Raila Leino-Ehrnroothille sivutoimiluvan ajalle 1.9.2016-31.8.2017 sielunhoidontehtäviin Mikkelin vankilassa, noin 10 tuntia /kuukausi.

Aluekappalainen Pirjo Palm on virkavapaalla 31.12.2016 saakka. Sijaisena toimii pastori Maija Haaparanta.

Hallintopastori Eija Juuma on virkavapaalla 31.12.2016 saakka. Hänen tehtäviään hoitaa soveltuvin osin pastori Lassi Suihkonen.

Aluekappalainen Mikko Miettinen on kaksi kuukautta kestävällä virkavapaalla. Sijaisena toimii rovasti Osmo Koskinen.

## 180 § Muutoksenhaku

### MUUTOKSENHAKUKIELLOT

<b>Kieltojen perusteet</b>	<b>Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot</b> Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkista hankintaa koskevasta päätöksestä ei saa tehdä julkisista hankinnoista annetun lain mukaista valitusta, koska päätös koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.  Pöytäkirjan pykälät: 165-171, 172 kohta 2, 179-181
	<b>Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto</b> Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 24 luvun 3 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:  Pöytäkirjan pykälät: 172 kohta 1, 173, 175
	<b>Alistusasiaa koskeva muutoksenhakukielto</b> Kirkkolain 24 luvun 3 §:n 2 mom. mukaan oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka alistetaan tuomiokapitulin tai kirkkohallituksen vahvistettavaksi.  Pöytäkirjan pykälät:
	<b>Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot</b> 1. Kirkkolain 24 luvun 14 §:n 2 mom:n, 2. Hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom:n, 3. Kirkon virkaehtosopimuslain 19 §:n, tai 4. Muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.  Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet: Kirkon virkaehtosopimuslain 19 §: 174, 176, 177, 178 Hallintolainkäyttölain 5 §:n 2 mom:



### OIKAISUVAATIMUSOHJEET

<p><b>Oikaisu-vaatimus-viranomainen ja -aika</b></p>	<p>Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.</p> <p><b>Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:</b></p> <p><b>Mikkelin tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoneuvosto</b></p> <p>Käyntiosoite: Savilahdenkatu 20 Postiosoite: PL 21, 50101 Mikkelä Telekopio: 015 201 0205 Sähköposti: mikkeli.tuomiokirkkoseurakunta@evl.fi</p> <p>Pöytäkirjan pykälät: 172 kohta 1, 173, 175</p> <p>Oikaisuvaatimus on tehtävä <b>14 päivän kuluessa</b> siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla). Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>
<p><b>Oikaisuvaatimuksen sisältö</b></p>	<p>Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi</li> <li>- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä</li> <li>- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan</li> <li>- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan</li> </ul>

### VALITUSOSOITUS

<p><b>Valitusviranomaisen ja valitusaika</b></p>	<p><b>Kirkollis- ja hallintovalitukset</b></p> <p>Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.</p> <p>Valitusviranomaisen ja yhteystiedot: Itä-Suomen hallinto-oikeus Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64 Postiosoite: PL 1744, 70101 KUOPIO Puhelin: (029) 564 2500 Telekopio: (029) 564 2501 Sähköposti: <a href="mailto:ita-suomi.hao@oikeus.fi">ita-suomi.hao@oikeus.fi</a></p> <p>Kirkollisvalitus, pykälät: 30 päivää</p> <p>Hallintovalitus, pykälät: 30 päivää</p>
<p><b>Muutoksenhakuajan laskeminen</b></p>	<p>Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.</p>
<p><b>Valituskirjelmä</b></p>	<p>Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen</p> <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- valittajan nimi ja kotikunta</li> <li>- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa</li> <li>- päätös, johon haetaan muutosta</li> <li>- miltä kohdin päätöksen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi</li> <li>- perusteet, joilla muutosta vaaditaan</li> </ul>

	<p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmän liitteet Valituskirjelmään on liitettävä</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä</li><li>- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajan kohdasta</li><li>- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.</li></ul> <p>Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.</p>
<b>Valitus-asiakirjojen toimittaminen</b>	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>
<b>Oikeudenkäyntimaksu</b>	<p>Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa 250 euroa ja markkinaoikeudessa 2.000 euroa arvoltaan alle 1 miljoonan euron hankintaa koskevassa asiassa, jollei lain 4-7 §:stä muuta johdu. Arvoltaan vähintään 1 miljoonan euron ja sitä suuremmissa hankinnoissa oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa määräytyy lain 2 §:n 2 momentin mukaisesti. Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.</p>
	<p><b>Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</b></p>

## 181 §

### Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18.24

Puheenjohtaja

Juha Palm

Marjukka Tikka § 176

Sihteeri

Markku Salmi

Pöytäkirjanpitäjä

Riitta Niemi

Pöytäkirja on todettu kokouksen kulun ja siinä tehtyjen päätösten mukaiseksi

Juhani Haimilahti

Heikki Huttunen

Tark. \_\_\_\_\_ / \_\_\_\_\_